

B3W

Begeleidingsdienst
voor
Betere Bodem en
Waterkwaliteit

EEN VANGGEWAS KIEZEN: HOE DOE IK DAT?

Het inzaaien van een vanggewas na de hoofdteelt biedt tal van voordelen, maar welk vanggewas is nu het meest geschikt? Elk vanggewas heeft zijn eigen voor- en nadelen. Je kan de keuze dus best maken in functie van wat jij er voornamelijk mee wil bereiken.

Waarom een vanggewas inzaaien?

- **Recyclage van stikstof en andere nutriënten** → De stikstof en andere nutriënten (K, P, Ca, Mg...) die het vanggewas opneemt komen na afbraak weer vrij en kunnen dan benut worden door het volgende gewas.
- **Buffer tegen erosie** → Het vanggewas bedekt de bodem en beschermt deze zo tegen de inslag van regendruppels en erosie.
- **Betere bodemstructuur** → De doorworteling van de vanggewassen heeft een gunstige invloed op de bodemstructuur.
- **Meer organische stof** → De biomassa aan vanggewas die wordt ingewerkt zal bijdragen tot het organische stofgehalte van de bodem.
- **Onkruiddruk verlagen** → Het vanggewas onderdrukt de ontwikkeling van onkruiden, zeker die met met een snelle startgroei.

Verschillende groepen vanggewassen

BLADRIJKE VANGGEWASSEN	GRASACHTIGE VANGGEWASSEN	VLINDERBLOEMIGE VANGGEWASSEN
		
Snelle en uitgesproken bovengrondse groei	Meestal langzame bovengrondse groei	Matig snelle tot snelle bovengrondse groei
Matige doorworteling	Intensieve doorworteling	Matige tot intensieve doorworteling
Snelle stikstofopname	Meestal langzame stikstofopname	(Matig) snelle stikstofopname
Vorstgevoelig	Meestal niet vorstgevoelig	Variabele vorstgevoeligheid
Snelle vertering en stikstofvrijgave	Langzame vertering en stikstofvrijgave	Zeer snelle vertering en stikstofvrijgave
Lage C/N-verhouding	Hoge C/N-verhouding	Zeer lage C/N-verhouding
Geen stikstoffixatie uit de lucht	Geen stikstoffixatie uit de lucht	Stikstoffixatie uit de lucht

Vanggewas kiezen: waar rekening mee houden?

1. Zaaitijdstip

Verschillende vanggewassen hebben een verschillend geschikt zaaitijdstip. Hoe later in het najaar, hoe beperkter de keuze aan geschikte vanggewassen wordt. Bij inzaai na september zijn enkel grasachtige vanggewassen nog geschikt.

2. Teeltrotatie

De teeltrotatie is vaak bepalend voor het zaaitijdstip van het vanggewas. Daarnaast passen sommige vanggewassen niet in het vruchtwisselingschema omdat ze waardplant zijn voor aaltjes, ziekten of plagen waardoor de volgende teelt ook gevoelig is.

3. Aanhoudingsperiode

Wanneer het vanggewas maar voor een korte periode wordt aangehouden bv. tussen gerst en tarwe of bij zwaardere gronden waar ze voor de winter worden ingewerkt wordt best gekozen voor een vanggewas met een snelle ontwikkeling.

4. Aanvoer van organische stof

Hoeveel organische stof een vanggewas aanbrengt hangt af van de droge-stofopbrengst en de gewassamenstelling. Vooral de effectieve organische koolstof (EOC) die wordt aangebracht is belangrijk. Deze is hoger voor wortels dan voor bovengrondse biomassa. Daarom hebben vooral grasachtige vanggewassen met een intensieve doorworteling een hoge bijdrage tot de EOC.

5. Vorstgevoeligheid

Vorstgevoelige vanggewassen zijn na de winter meestal voldoende afgestorven en kunnen zonder verdere voorbewerking worden ingewerkt. Vanggewassen die niet vorstgevoelig zijn moeten eerst worden vernietigd. Bij zware gronden waar al voor de winter wordt geploegd, moet het vanggewas altijd worden vernietigd voor het inwerken.

6. De kostprijs

De kostprijs speelt natuurlijk ook een rol bij de keuze van een vanggewas en moet worden afgewogen t.o.v. de doelstellingen, voordelen.

Tabel met het geschikte zaaitijdstip, de vorstgevoeligheid en de relatieve kostprijs per ha voor enkele veel voorkomende gewassen. (Bron: BDB)

	zaaitijdstip					Vorstgevoeligheid	kost/ha
	juni	juli	augustus	september	oktober		
Bladrijke vanggewassen							
Gele mosterd							
Bladrammenas							
Bladkool							
Facelia							
Grasachtige vanggewassen							
Japane haver							
Italiaans raaigras							
Engels raaigras							
Snijrogge							
Vlinderbloemige vanggewassen							
Witte klaver							
Rode klaver							
Wikke							

niet vorstgevoelig

matig vorstgevoelig

vorstgevoelig

lagere kostprijs/ha

gemiddelde kostprijs/ha

hogere kostprijs/ha